

С. М. МАКАРЕНКО

**ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ
ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ
СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОГО
ПІДПРИЄМСТВА**

Херсон 2020

УДК 338.45:658.5.012

М 15

Затверджено відповідно до рішення вченої ради
Херсонського державного університету
Протокол від 30 листопада 2020 року № 6

Рецензенти:

Ігнатська І. А. – доктор економічних наук, професор, професор кафедри маркетингу та управління бізнесом Національного університету «Києво-Могилянська академія»

Кузнецова І. О. – доктор економічних наук, професор, завідувача кафедрою менеджменту Одеського національного економічного університету

Шандова Н. В. – доктор економічних наук, професор, завідувача кафедрою економіки, підприємництва та економічної безпеки Херсонського національного технічного університету

Макаренко С. М.

М15 Теоретико-методологічні та прикладні засади формування інноваційної стратегії розвитку промислового підприємства : монографія / С. М. Макаренко. – Херсон: Книжкове видавництво ФОП Вишемирський В.С., 2020. – 234 с.

ISBN 978-617-7783-99-1

Висвітлено теоретико-методологічні та прикладні засади формування інноваційної стратегії розвитку промислового підприємства у системі підвищення конкурентоспроможності національної та регіональних економік. Визначено проблеми впровадження інновацій у господарську діяльність промислового підприємства та стратегічну взаємообумовленість інноваційного розвитку і конкурентоспроможності підприємства. Досліджено рівень розвитку та діджиталізації промислових підприємств, здійснено оцінювання інвестиційного впливу на рівень інноваційного розвитку. Розроблено інноваційну систему економічного стимулювання та визначено перспективні напрями формування інноваційної стратегії розвитку промислового підприємства.

Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів закладів вищої освіти, а також менеджерів, фахівців, що займаються дослідженням інноваційних стратегій і підвищення конкурентоспроможності вітчизняних суб'єктів бізнесу.

УДК 338.45:658.5.012

ISBN 978-617-7783-99-1

© Макаренко С.М., 2020

© ФОП Вишемирський В. С., 2020

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	8
1.1. Сутність, змістовні складові та значення інноваційних процесів у діяльності підприємства.....	8
1.2. Стратегічна взаємообумовленість інноваційного розвитку і конкурентоспроможності підприємства.....	21
РОЗДІЛ 2. МЕТОДОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	42
2.1. Сутнісна характеристика стратегій розвитку промислових підприємств, їх класифікація та принципи формування.....	42
2.2. Аналітична оцінка вибору стратегії розвитку промислового підприємства.....	56
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ПЕРЕДУМОВ СТІЙКОГО РОЗВИТКУ ТА СТАНУ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	69
3.1. Дослідження рівня розвитку промислових підприємств в Україні та Херсонській області.....	69
3.2. Оцінка інвестиційного впливу на рівень інноваційного розвитку промислового підприємства.....	102
РОЗДІЛ 4. ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОГО СТИМУЛЮВАННЯ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ.....	123
4.1. Моделювання процесів оцінювання ризиків в умовах впровадження інноваційної стратегії промислового підприємства.....	123
4.2. Кадрове забезпечення інноваційного розвитку промислових підприємств.....	144

РОЗДІЛ 5. ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	159
5.1. Впровадження стратегічної карти інноваційного розвитку підприємства.....	159
5.2. Реалізація інноваційної стратегії підприємства в контексті забезпечення сталого соціально-економічного розвитку регіону.....	170
ВИСНОВКИ.....	177
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	182
ДОДАТКИ.....	197

ВСТУП

Розвиток економіки на інноваційних засадах є головним чинником підвищення конкурентоспроможності підприємства та країни взагалі на світовому ринку і розглядається як одне з першочергових завдань для органів влади. Успішна діяльність будь-якого підприємства залежить від багатьох чинників, у тому числі й від того, наскільки успішно і своєчасно відбувається впровадження нових інновацій, методів роботи та обслуговування споживачів. У боротьбі за споживача ключові позиції займають найбільш конкурентоспроможні підприємства, серед яких ті, які можуть у максимально короткий термін адаптуватись до нових умов ринку і здатні до перманентного впровадження інноваційних технологій. Вимогою часу є постійний моніторинг ринкової ситуації з можливістю забезпечення постійних модифікацій продуктів та методів роботи на ринку. Це стимулює підприємства до пошуку ефективних методів відслідковування можливих шляхів впровадження інновацій та чіткого механізму формування інноваційної стратегії розвитку підприємства.

Серед пріоритетних напрямків розвитку економіки є ліквідація правових бар'єрів, що перешкоджають впровадженню провідних інноваційних технологій, створення опорної інфраструктури - ліній зв'язку, центрів зберігання і обробки даних; вдосконалення системи освіти, включаючи забезпечення загальної цифрової грамотності; запуск інструментів підтримки вітчизняних компаній, які є центрами формування компетенцій у сфері цифрових та інших наскрізних технологій.

В умовах перманентного зростання вартості ресурсів утримати наявні позиції та підвищити загальний рівень конкурентоспроможності зможе лише те підприємство, яке зуміє налагодити тісний взаємозв'язок з органами державної влади, місцевого самоврядування в частині отримання додаткових фінансових ресурсів та пільг для закупівлі й впровадження провідних інноваційних технологій, та залучити потенційного інвестора для модернізації виробничого комплексу і розвитку суб'єкта господарювання у цілому.

Монографія постає узагальненим підсумком виконаного дослідження, зосередженого на теоретико-методологічних та прикладних засадах формування інноваційної стратегії розвитку промислового підприємства. Структура монографії включає п'ять розділів, у яких послідовно, повно й усебічно розкрито тему дослідження.

Перший розділ монографії присвячений визначенню проблем впровадження інновацій у господарську діяльність промислового підприємства та стратегічної взаємообумовленості інноваційного розвитку і конкурентоспроможності підприємства. У другому розділі досліджено особливості аналітичної оцінки вибору стратегії та визначено інструментарій розробки інноваційної стратегії розвитку промислового підприємства. У третьому розділі монографії проведено дослідження рівня розвитку та діджиталізації промислових підприємств в Україні та Херсонській області зокрема, здійснено оцінювання інвестиційного впливу на рівень інноваційного розвитку промислового підприємства. У четвертому розділі забезпечено формування інноваційної системи економічного стимулювання промислових підприємств України. У п'ятому розділі визначені перспективні напрями формування інноваційної стратегії розвитку промислового підприємства в контексті забезпечення сталого соціально-економічного розвитку регіону.

Особлива увага відводиться процесам управління персоналом та їх удосконаленню шляхом запровадження комплексної системи оцінювання професійного рівня працівників протягом досліджуваного періоду та у порівнянні з показниками фахівців досліджуваної групи з урахуванням рівня коливань кваліфікаційних характеристик та їх вагомості впливу на результативний фактор.

Також, у сучасних умовах обмеженості фінансових ресурсів для розвитку бізнесу значна увагу акцентується на процесах забезпечення взаємодії промислових підприємств з державними інституціями стосовно інтенсифікації процесів впровадження інноваційних технологій у господарську діяльність шляхом надання додаткових податкових преференцій на підставі результатів

комплексного оцінювання рівня конкурентоспроможності підприємств у динаміці та у досліджуваній групі підприємств.

Практична значимість проведеного дослідження полягає у впровадженні наданих рекомендацій щодо формування інноваційної стратегії розвитку у господарську діяльність промислових підприємств Херсонської області. Також надані рекомендації використовуються управлінням з питань децентралізації та розвитку громад Херсонської обласної державної адміністрації та об'єднаними територіальними громадами Херсонської області, а саме: пропозиції щодо поєднання методів економетричного моделювання та експертної оцінки при обробці статистичної інформації й результатів анкетувань провідних фахівців освітньої галузі, місцевих органів виконавчої влади, профспілкових організацій, бюджетоформуючих підприємств і організацій під час визначення ключових показників та прогнозуванні тенденцій соціально-економічного розвитку об'єднаної територіальної громади; пропозиції щодо запровадження додаткових податкових преференцій суб'єктам бізнесу, які здійснюють господарську діяльність на території об'єднаної територіальної громади, для забезпечення перманентного розроблення та впровадження інноваційних технологій у виробничий процес на підставі результатів комплексного оцінювання рівня конкурентоспроможності підприємства у динаміці та у досліджуваній групі (довідка про впровадження від 28 жовтня 2020 року № 260-228/0/20/344-40).

Практичні рекомендації щодо інноваційного спрямування системи управління персоналом і удосконалення алгоритму взаємодії органів державної влади та промислових підприємств використовуються у практичній діяльності Головного управління ДПС у Херсонській області, Автономній Республіці Крим та м. Севастополі (довідка про впровадження від 29 жовтня 2020 року № 8813/9/21-22-11-01-10).

ВИСНОВКИ

Інноваційний розвиток в усьому світі обумовлений необхідністю постійного підвищення і втримання конкурентоспроможності підприємствами. При цьому використання інновацій дає підприємствам можливість ефективно конкурувати на відповідному сегменті ринку, залучати нових споживачів, покращувати фінансові результати господарської діяльності. Рівень конкурентоспроможності підприємства найбільш значимо залежить від його технологічного рівня. Крім того потрібно враховувати глибину інноваційних процесів на підприємстві, оскільки до зростання конкурентоспроможності можуть призвести не всі інновації, а тільки ті, що орієнтовані на нові ринки і супроводжуються оригінальними розробками.

При проведенні розрахунку рівня конкурентоспроможності промислових підприємств потрібно враховувати фактори, що визначають рівень: технологічної та ресурсної озброєності виробничих процесів. Не маючи ресурсів під наявну інноваційну технологію неможливо організувати відповідну реакцію і, навпаки, певні ресурси у системі є завжди, проте не завжди є потрібна технологія, що забезпечила б їх максимальне використання та завантаження у виробничому процесі; адаптивності до мінливих зовнішніх умов організаційної системи підприємства (наявність достатнього відрізка часу для організації відповідної реакції). Не маючи часу, навіть при наявності інформації і достатній озброєності системи не можливо впровадити необхідний комплекс заходів щодо усунення наявних загроз. Фактор часу проявляється за такими основними напрямками: оптимізація тривалості виробничого циклу; дотримання календарно-об'ємного плану виробництва згідно з умовами договорів; швидка реорганізація виробничих процесів у відповідності до змін умов функціонування підприємства; надійності інформації про ринки збуту кінцевої продукції та виробничих ресурсів. Не маючи засобів збору та оброблення інформаційна система не може ні побачити наявності самої проблеми, ні оцінити рівень конкурентоспроможності, і тим самим не може

прийняти адекватних реаліям управлінських рішень щодо втримання наявних позицій на ринках виробничих ресурсів та збуту кінцевої продукції. Також необхідно враховувати, що наявність помилкової інформації може створити ще гіршу ситуацію, оскільки необхідні ресурси можуть бути направлені в іншому напрямі.

Однією з найважливіших причин помилок і прорахунків під час здійснення господарської діяльності промислового підприємства, що в подальшому може призвести до отримання збиткового фінансового результату та навіть банкрутства, є відсутність чіткої стратегії розвитку та комплексу заходів для забезпечення перманентного економічного зростання. Розробка стратегії розвитку підприємства являє собою складний процес пошуку найбільш раціональних напрямів функціонування, нових можливостей для створення стійких конкурентних переваг, забезпечення бажаної позиції на відповідному сегменті ринку. Під час забезпечення вибору оптимальної стратегії розвитку підприємства необхідно, щонайменше, здійснити стратегічний аналіз діяльності підприємства як основи для визначення альтернативних стратегій розвитку.

Водночас, окремої уваги заслуговує механізм проведення стратегічного аналізу діяльності підприємства, що передбачає створення робочої групи та залучення до її складу провідних фахівців галузі. Разом з тим, отримані результати у більшості випадків мають лише загальний характер без можливого визначення рівня впливу на загальний результативний фактор – рівень конкурентоспроможності підприємства. Для максимізації ефективності командної роботи залучених експертів та рівня обґрунтованості проведеного SWOT-аналізу доцільно запровадити методичний підхід щодо визначення коефіцієнту компетентності залучених фахівців на підставі розроблення дієвої системи оцінювання кількісних та якісних характеристик і переведення їх в єдину шкалу.

Запровадження обґрунтованого методичного підходу щодо оцінювання рівня розвитку країни і регіонів зокрема дозволить не лише виявити проблемні

місця у розвитку відповідних територій, а й отримати потенційному інвесторові достовірну інформацію щодо реального стану справ та визначити обґрунтованість подальших капіталовкладень у діяльність об'єкта дослідження. Зазначене особливо актуальне для вітчизняних промислових підприємств, так як постійні зміни у методиках оцінювання обсягів виготовленої промислової продукції не дозволяють визначити реальний стан справ у вказаній галузі та ключові напрями фінансування.

Потрібно враховувати, що забезпечення загальнонаціонального економічного зростання є неможливим без активізації інвестиційної діяльності та кардинального збільшення інвестицій у реальний сектор економіки. Інвестиційна складова є найбільш вагомим компонентом економічної безпеки країни загалом та Херсонської області зокрема.

Наявність ризику змушує підприємців виробляти певну стратегію поведінки в ринковій економіці як складової загальної інноваційної стратегії. Процвітання і крах, підйом і банкрутство - це наслідки ефективного та неефективного управління ризиком. Приймаючи будь-яке рішення підприємець повинен враховувати ступінь ризику в кожному конкретному випадку. Без цього ведення бізнесу є небезпечним.

Логістична стратегія є інструментом реалізації головної стратегії підприємства – стратегії підвищення конкурентоспроможності, а також дозволяє максимізувати результати господарської діяльності. Модель логістичної стратегії підприємства повинна становити функціональну програму діяльності, яка була б запорукою зміцнення його конкурентоспроможності.

Кожен керівник підприємства, який прагне забезпечити ефективне та рентабельне функціонування не лише в короткостроковій, а й у довгостроковій перспективі, повинен постійно впроваджувати заходи пов'язані як із максимізацією прибутковості, так і зі створенням належних умов та сприятливого навантаження для підлеглих працівників. Понаднормове навантаження, велика інтенсивність праці в подальшому обов'язково призведуть до зростання плинності кадрів навіть за умови встановлення

відносно великої заробітної плати на підприємстві. Для керівників сучасних бізнес-структур перманентне розроблення та впровадження комплексу заходів щодо удосконалення управління часовими ресурсами у виробництві є одним із основних напрямів підвищення прибутковості господарської діяльності за рахунок зростання продуктивності праці, більш ефективного використання наявних виробничих фондів і мінімізації постійних витрат в розрахунку на одиницю продукції. Також, оптимізація часового навантаження та визначення його граничної межі для працівників підприємства при одночасному забезпеченні виконання норм з виробництва продукції в розрахунку на одну годину дозволить не лише знизити рівень травматизму (соціальний ефект), браку та відходів при виготовленні продукції (економічний ефект), а й сприятиме отриманню більшої задоволеності від виконаної роботи, нормалізації психологічного клімату в колективі, що, як наслідок, може призвести до зростання рівня продуктивності праці.

Проведений аналіз інноваційної активності промислових підприємств України свідчить про недоліки в системі стратегічного планування розвитку інноваційної сфери на вітчизняних підприємствах, а також про низький рівень розвитку інноваційної діяльності в країні, що, у свою чергу, негативно відображається на конкурентоспроможності продукції та розвитку економіки у цілому. Виявлення вказаних проблем дозволило визначити основні напрямки удосконалення організаційно-економічного забезпечення інноваційного процесу на підприємствах.

Механізм управління інноваційною діяльністю підприємства є частиною загальної системи управління, що забезпечує вплив на чинники, від стану яких залежить результат діяльності керованого об'єкта (розмір прибутку підприємства, рентабельність продукції, рентабельність виробництва, термін окупності інвестицій, фінансовий стан підприємства, рівень конкурентоспроможності підприємства та ін.) Під механізмом управління інноваційною діяльністю на промисловому підприємстві слід розуміти впорядковану систему взаємозв'язків економічних явищ, способів, прийомів

управління інноваційною діяльністю на підприємстві з метою підвищення її ефективності.

Для оцінювання особистісного рівня професійної компетентності працівників пропонується здійснити визначення індивідуального інтегрального показника конкурентоспроможності з використанням методу таксономічного аналізу з додатковим урахуванням питомої ваги впливу кожного з факторів на інтегральний показник..

Для створення належних умов щодо зростання рівня інноваційної активності вітчизняного бізнесу, залучення провідних інноваційних технологій у процес господарювання, в умовах обмеженості джерел фінансування та зростання обсягу витрат на проведення превентивних дій щодо втримання розповсюдження гострої респіраторної хвороби COVID-19, доцільно забезпечити налагодження ефективної взаємодії між органами влади, місцевого самоврядування та представниками бізнесу в частині надання додаткових пільг при закупівлі інноваційного обладнання, що не виробляється на території країни, залученні іноземного капіталу у розвиток провідних промислових підприємств. Водночас, в умовах обмеженого надходження податків та зборів до бюджетів всіх рівнів, в умовах децентралізації та надання більших повноважень органам місцевого самоврядування, необхідно додатково розробити науково-методичний підхід, що дозволить усунути можливі зловживання зі сторони бізнесу та надання додаткових необґрунтованих преференцій.

Наявність обґрунтованої підтримки з боку органів державної влади та місцевого самоврядування є особливо актуальним в умовах зростання вартості для організації виробничого процесу та скорочення обсягів попиту на продукцію у зв'язку зі зниженням купівельної спроможності населення країни.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Аналітичний звіт експертів Євросоюзу «Регіональний розвиток та державна регіональна політика України: стан і перспективи змін у контексті глобальних викликів та європейських стандартів політики» [Електронний ресурс]. URL: <http://surdp.eu/Project-papers>.
2. Андрушків І. П., Вовчак О. Д., Рушишин Н. М. Інвестування регіональної економіки та його ефективність в Україні: монографія. Л.: ЛКА, 2010. 192 с.
3. Антонюк Л. Л., Поручник А. М., Савчук В. С. Інновації: Теорія, механізм розробки та комерціалізації : монографія. К. : КНЕУ, 2003. 394 с.
4. Балабанова Л. В., Митрохіна Ю. П. Управління збутовою політикою. К. : Центр учбової літератури, 2011. 240 с.
5. Біловодська О. А. Маркетингова політика розподілу та збуту: дослідження сутності, ролі та значення. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2017. Вип. № 2. С. 85–97.
6. Білозор Л. В. Методологічні підходи щодо формування інноваційної продукції. *Економіка АПК*. 2012. № 9. С. 88–93.
7. Бланк И. А. Основы инвестиционного менеджмента: в 2 т. К.: Эльга: SMART BOOK, 2013. Т. 1. 672 с.
8. Буркинский, Б. В., Лазарева Е. В., Агеева И. Н. Конкурентоспособность продукции и предприятия: монографія. Одесса: ИПРЭЭИ НАН Украины, 2002. 132 с.
9. Бурцева Т. А., Сизов В. С., Цень О. А. Управление маркетингом: Учебное пособие. М., 2005. 271 с.
10. Вергал К. Ю. Теоретико-методологічні основи розробки стратегії інноваційного розвитку підприємства. *Управління розвитком*. 2008. № 19. С. 27–28.
11. Вертакова Ю. В., Симоненко Е. С. Управление инновациями: теория и практика: Учеб. пособие для вузов. М. : Эксмо, 2009. 432 с.

12. Гайдуцький А. П. Оцінка інвестиційної привабливості економіки. *Економіка і прогнозування*. 2004. № 4. С. 119–129.
13. Гаміє А. М. Методичне забезпечення вибору стратегії організаційного розвитку підприємства. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. Випуск 8. С. 344–347.
14. Гессен Д., Еріксен Т. Біг на місці: парадокси конкуренції. К., 2014. 208 с.
15. Гоголь Г. П., Колодийчук А. В., Яремко А. Ю. Сутність збутової діяльності машинобудівних підприємств [Електронний ресурс]. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2010. Вип. 20.7. С. 148–153. URL: http://nltu.edu.ua/nv/Archive/2010/20_7/148_Gogol_20_7.pdf.
16. Головне управління статистики у Херсонській області [Електронний ресурс]. URL: <http://www.ks.ukrstat.gov.ua/>.
17. Гордієнко В. П. Інвестиційна безпека як фактор розвитку інвестиційного потенціалу регіону. *Інвестиції: практика та досвід*. 2012. № 15. С. 7–9.
18. Грицаєнко Г. І., Грицаєнко І. М. Інвестиції в технічне забезпечення аграрного виробництва. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. Вип. 12. С. 53–58.
19. Грімов О. О. Основні характеристики фрілансу як нестандартної форми зайнятості [Електронний ресурс]. *Економічний часопис – XXI*. 2016. № 157. С. 79–81. URL: <http://dx.doi.org/10.21003/ea.v157-0024>.
20. Грэм Б. Разумный инвестор: Полное руководство по стоимостному инвестированию. М.: Альпина Паблишер, 2014. 568 с.
21. Гуткевич С. О. Інвестування: теорія і практика : навч. посіб. Полтава: АСМІ, 2011. 260 с.
22. Дацій О. І. Розвиток інноваційної діяльності в агропромисловому виробництві України. К.: ННЦ «Інститут аграрної економіки», 2004. 428 с.
23. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

24. Економіка України: стратегія і політика довгострокового розвитку / за ред. В. М. Гейця. К. : Ін - т екон. прогнозув.: Фенікс, 2003. 1008 с.

25. Євтушевська О. Тайм-менеджмент як вияв світогляду сучасної людини. *Вісник Київського національного університету ім. Т.Шевченка*. 2017. № 3 (192). С. 15–18.

26. Єліневський В. Ю. Механізми управління функціонуванням і розвитком територіальних соціально-економічних систем. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2014. № 2. С. 1259–1262.

27. Єліневський В. Ю. Теоретичні засади розвитку соціально-економічного потенціалу регіону. *Вісник Сумського національного аграрного університету. Сер. «Економіка і менеджмент»*. 2016. № 1 (67). С. 140–145.

28. Завлин П. Н. Основы инновационного менеджмента: Теория и практика: Учебное пособие для вузов. М.: Экономика, 2000. 475 с.

29. Ілляшенко С. Ю. Маркетинг інновацій і інновації в маркетингу: монографія. Суми: ВТД «Університетська книга», 2008. 615 с.

30. Ілляшенко С.М. Управління інноваційним розвитком: проблеми, концепції, методи: Навчальний посібник: Навчальне видання. Суми: Університетська книга, 2003. 278 с.

31. Камілова С. Р., Яцун Ю. Ю. Управління збутовою діяльністю. *Проблеми підвищення ефективності інфраструктури : зб. наук. праць*. 2011. Вип. 31. С. 15–23.

32. Карпіщенко О. О. Організаційно-економічні засади забезпечення інноваційного процесу на промисловому підприємстві : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. економ. наук : спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами». Суми, 2010. 23 с.

33. Квасницька Р. С., Ардашкіна Н. С. Особливості інноваційної діяльності підприємств у сучасних умовах. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2009. № 6. С. 249.

34. Кириленко В. І. Інвестиційна складова економічної безпеки: монографія. К.: КНЕУ, 2005. 232 с.

35. Клименко С. М. Управління конкурентоспроможністю підприємства : навчальний посібник [Електронний ресурс] URL: <http://posibniki.com.ua/catalog-upravlinnya-konkurentospromozhnistyuu-pidpriemstva---klimenko-sm>.

36. Коваль Л. П. Інвестиційна безпека як складова фінансової безпеки регіону. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2014. № 2 (10). С. 112–118.

37. Кодекс законів про працю України [Електронний ресурс]. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/322-08/print1443182145043076>.

38. Копосов Г. О., Макаренко С. М., Олійник Н. М., Калинська Т. А. Шляхи підвищення конкурентоспроможності підприємств в сучасних умовах господарювання. *Таврійський науковий вісник*. 2010. Вип. 68. С. 281–288.

39. Коренєва Н. А. Методичні підходи до побудови комплексної інтегральної оцінки інвестиційної привабливості на регіональному рівні. *Актуальні проблеми економіки*. 2007. № 2 (68). С. 106–111.

40. Костерін Д. Д., Олійник Н. М., Макаренко С. М. Особливості інноваційного розвитку підприємств легкої промисловості України. *Молодь – науці і виробництву – 2018: Інноваційні технології легкої промисловості: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених*. Херсон: ХНТУ, 2018. С. 83–85.

41. Кот О. В., Павлюк О. О. Визначення сутності поняття розвиток підприємства. *Бізнес Інформ*. 2013. № 8. С. 256–261.

42. Кравченко С. И., Кладченко И. С. Исследование сущности инновационного потенциала. *Научные труды Донецкого национального технического университета. Сер.: экономическая*. Донецк: ДонНТУ, 2003. Вып. 68. С. 88.

43. Кушнір С. О., Конєв В. В. Аналіз прямих іноземних інвестицій до аграрного сектору Запорізького регіону. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2016. № 6. С. 225–230.

44. Латкіна С. А., Олійник Н. М., Стегалюк Є. С. Управління інноваційним розвитком промислових підприємств. *Сучасний стан легкої і*

текстильної промисловості: інновації, ефективність, екологічність: Тези доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції. Херсон: Видавництво ХНТУ, 2017. С. 15–17.

45. Лендел М. А., Миголинець М. І. Оцінка інвестиційної привабливості підприємств Карпатського регіону. *Інвестиції: практика та досвід*. 2010. № 9. С. 14–18.

46. Лепетюха Н. В., Рудська І. О. Інтегральна оцінка ефективності функціонування підприємства. *Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. Економіка та управління підприємствами*. 2016. Випуск 14. С. 424–429.

47. Линда А. С. Формування інвестиційного клімату аграрних підприємств : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (економіка сільського господарства і АПК)». Херсон, 2010. 19 с.

48. Лисюк В. М., Олейник Н. Н., Макаренко С. Н. Международный опыт регулирования предпринимательской деятельностью в агропромышленном комплексе. Потенциал предпринимательства в Польше и Украине: механизмы регулирования / под общ. ред. акад. д.э.н., проф. Буркинського Б.В., д.и.н., проф. Вежбеньца В. Ярослав-Одесса, 2014. С.105–124.

49. Лисюк В. М., Шарапа І. В., Макаренко С. М., Олійник Н. М. Обґрунтування оптимальної моделі прогнозування соціально-економічного розвитку регіону. *Таврійський науковий вісник: Науковий журнал*. Херсон, 2012. Вип. 82. С. 249–254. URL: http://www.tnv-agro.ksauniv.ks.ua/archives/82_2012/48.pdf

50. Люльчак З. С., Данильців О. І. Логістичні центри в Україні – наявний стан та проблеми створення [Електронний ресурс]. 2014. № 2. С. 603–608. URL: <http://global-national.in.ua/archive/2-2014/122.pdf>.

51. Майорова Т. В. Інструменти бюджетної політики в активізації інвестиційної діяльності в Україні. *Фінанси, облік і аудит*. 2013. Вип. 1. С. 102–112.

52. Майсюра О. М. Про ефективність використання особистого часу (до питання тайм-менеджменту). *Актуальні проблеми економіки*. 2010. № 2 (104). С. 196–200.

53. Макаренко С. М. Підвищення конкурентоспроможності підприємств шляхом оптимізації ресурсоспоживання (на прикладі легкої промисловості): дис. ... канд. екон. наук: 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами»; Херсонський національний технічний університет. Херсон, 2010. 214 с.

54. Макаренко С. М. Теоретичні аспекти управління інвестиційно-інноваційною діяльністю аграрних підприємств *Економічний простір: Збірник наукових праць*. Дніпро: ПДАБА, 2018. № 138. С. 118–127. URL: <http://www.prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/download/325/314>.

55. Макаренко С. М., Абельдяєва Т. А., Казакова Т. С., Олійник Н. М. Визначення професійних компетентностей фахівців як складової формування оптимальної стратегії розвитку трудових ресурсів. *Економічний простір: Збірник наукових праць*. Дніпро: ПДАБА, 2017. № 127. С. 150–161. URL: <http://srd.pgasa.dp.ua:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/759/Makarenko.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

56. Макаренко С. М., Звонарьова О. І. Олійник Н. М. Удосконалення методів оцінювання соціально-економічного розвитку регіонів. *Електронне наукове фахове видання "Східна Європа: економіка, бізнес та управління"*. Випуску № 6 (23). 2019. С. 158–163. URL: http://www.easterneurope-bm.in.ua/journal/23_2019/23_2019.pdf.

57. Макаренко С. М., Капліна Є. О., Олійник Н. М. Удосконалення податкової політики як основи гармонізації взаємовідносин між державою та суб'єктами господарювання. *Економічні інновації*. Випуск 64. Одеса: Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України, 2017. С. 203–208.

58. Макаренко С. М., Олійник Н. М. Бізнес-планування: Навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 073 «Менеджмент». Херсон:

ТОВ «ВКФ «СТАР» ЛТД», 2017. 224 с. URL: <http://www.kspu.edu/FileDownload.ashx/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D1%80%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%A1.%D0%9C.,%20%D0%9E%D0%BB%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9D.%D0%9C.%20%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE-%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%91%D1%96%D0%B7%D0%BD%D0%B5%D1%81-%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D0%BD%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf?id=e2546ff4-ad45-4e80-93d4-ca46f16cf6b4>.

59. Макаренко С. М., Олійник Н. М., Лущик К. І. Визначення оптимального виробничого навантаження як основи підвищення продуктивності праці працівників підприємства. *Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Серія: «Економіка і менеджмент»*. № 26/2. 2017. С. 51–54. URL: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2017/26-2-2017/12.pdf>

60. Макаренко С. М., Олійник Н. М., Данько В. В. Оцінювання ефективності управління підприємством: на прикладі закладів охорони здоров'я. *Науковий журнал «Причорноморські економічні студії»*. Випуск 48. Частина 2. 2019. С. 77–81. URL: http://bses.in.ua/journals/2019/48_2_2019.pdf.

61. Макаренко С. М., Олійник Н. М., Рибачок С. А. Удосконалення державної інвестиційної політики як основи впровадження інноваційних технологій на вітчизняних підприємствах. *Економічні інновації. Збірник наукових праць*. Одеса: Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України. 2019. № 3 (72). С. 62–70. URL: <http://www.ei-journal.com/index.php/journal/article/download/663/265>.

62. Макаренко С. М., Олійник Н.М. Визначення оптимальної стратегії розвитку регіону шляхом забезпечення постійного моделювання соціально-економічних процесів. *Проблеми формування нової економіки XXI століття*:

III міжнародна науково-практична конференція. Дніпропетровськ, 23–24 грудня 2010 р. Том 3. С. 51–54.

63. Макаренко С. М., Стоянова І. Р., Коптяєва В. В. Оцінка інвестиційної привабливості промислових підприємств Херсонської області. *Електронний науково-практичний журнал «Інфраструктура ринку»*. Випуск 26. 2018. С. 194–200. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/26_2018_ukr/26_2018.pdf.

64. Малай А. О. Шляхи поліпшення інвестиційного клімату України. *Економіка та держава*. 2011. № 9. С. 102–105.

65. Митний кодекс України: Кодекс Законів України від 13 березня 2012 року № 4495-VI. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17/print>.

66. Морозова О. Ф. Тайм-менеджмент в системі соціального управління [Електронний ресурс] URL: www.journals.tsu.ru/uploads/import/847/files/334-035.pdf.

67. Однорог М. А. Інструменти формування інвестиційної привабливості сільськогосподарських підприємств АПК. *Збалансоване природокористування*. 2016. № 1. С. 51–53.

68. Олійник Н. М. Вдосконалення системи управління розвитком трудових ресурсів як головного критерію підвищення конкурентоспроможності агропромислового комплексу. *Економічні інновації*. 2014. № 57. С. 275–282.

69. Олійник Н. М., Корчевська Л. О., Макаренко С. М. Оцінка інвестиційної складової економічної безпеки Херсонського регіону з метою залучення міжнародних проектів. *Вісник Хмельницького національного університету: Економічні науки*. Хмельницький. № 1 (244). 2017. С. 130–134. URL: http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/pdfbase/2017/2017_1/jrn/pdf/28.pdf.

70. Олійник Н. М., Макаренко С. М. Дослідження інноваційної активності та управління інноваційною діяльністю малих підприємств в Україні. *Управління економічними процесами та інноваційний розвиток*

промислових підприємств в умовах динамічних змін зовнішнього середовища [колективна монографія] / за заг. ред. д.е.н., проф. М.В. Шарко. Херсон: ПП Вишемирський В.С., 2017. С. 69–81.

71. Олійник Н. М., Макаренко С. М. Роль малих підприємств у формуванні інноваційних процесів. *Проблеми нормативно-правового забезпечення інноваційної діяльності та шляхи їх вирішення*. К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2017. С. 119–123.

72. Олійник Н. М., Макаренко С. М., Нічипорук А. О. Аналітичне оцінювання ефективності діяльності підприємств легкої промисловості України. *Проблеми системного підходу в економіці: Збірник наукових праць*. 2018. № 2 (64). С. 76–81. URL: http://psae-jrnl.nau.in.ua/journal/2_64_2018_ukr/13.pdf.

73. Олійник Н. М., Макаренко С. М., Рибачок С. А. Інноваційна складова сталого соціально-економічного розвитку підприємства. Інституціональна трансформація розвитку економіки України: колективна монографія. Запоріжжя, 2019. С. 225–237.

74. Олійник Н. М., Мєшкова-Кравченко Н. В., Мєшков О. Ю. Забезпечення сталого розвитку підприємств молочної галузі. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2015. № 2. Т. 1 (222). С.38–44.

75. Офіційний курс гривні щодо іноземних валют. *Національний банк України*. [Електронний ресурс]. URL: <https://bank.gov.ua>

76. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]. *Верховна Рада України* URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/print1443182145043076>.

77. Пригара О. Ю. Механізм розробки інноваційної стратегії розвитку підприємства. *Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка»*. 2018. № 2. [Електронний ресурс]. URL: <http://economy.nauka.com.ua>.

78. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Митного кодексу України: Закон України від 13 березня 2012 року

№ 4496-VI [Електронний ресурс]. *Верховна Рада України*.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4496-17/print>.

79. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо підтримки платників податків на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID–19): Закон України [Електронний ресурс]. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/533-IX>.

80. Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 року № 211: постанова Кабінету Міністрів України від 16 березня 2020 року № 215 [Електронний ресурс]. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/215-2020-%D0%BF>.

81. Про внесення змін у додатки 1 і 2 до Порядку проведення оцінки результатів діяльності Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій: постанова Кабінету Міністрів України від 9 квітня 2012 року № 335 [Електронний ресурс]. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/335-2012-%D0%BF#Text>.

82. Про Державний бюджет України на 2020 рік: Закон України [Електронний ресурс]. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/294-20>.

83. Про запровадження проведення оцінки результатів діяльності Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій: постанова Кабінету Міністрів України від 9 червня 2011 року № 650 [Електронний ресурс]. *Кабінет Міністрів України*. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/650-2011-%D0%BF>.

84. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України [Електронний ресурс]. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2464-17/print1453111419053738>.

85. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 р. № 1560-XII із змінами і доповненнями в редакції від 06.11.2014 р. [Електронний ресурс]. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>.

86. Про індустриальні парки: Закон України від 21 червня 2012 року № 5018-VI [Електронний ресурс]. *Верховна Рада України*. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5018-17/print>.

87. Про моніторинг та оцінку результативності реалізації державної регіональної політики: розпорядження голови Херсонської обласної державної адміністрації від 20 січня 2017 року № 14 [Електронний ресурс]. *Херсонська обласна державна адміністрація*. URL: <https://drive.google.com/drive/folders/0B7sFTG7spXvTbV9NWDNWVVFjR1E>.

88. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19 березня 1996 року № 93/96-ВР [Електронний ресурс]. *Верховна Рада України*. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/96-%D0%B2%D1%80/print>.

89. Програма стимулювання економіки для подолання наслідків COVID-19: «Економічне відновлення»: інформаційно-аналітичні матеріали [Електронний ресурс]. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/18%20-%20Department/Prezentacii/Programa%20Ekonomichne%20stymyluvannia/progr-covid19-analytics.pdf>.

90. Рейтинг інвестиційної привабливості регіонів 2014 року. *Державне агентство з інвестицій та управління національними проектами України* [Електронний ресурс]. URL: <http://www.ukrproject.gov.ua/page/reiting-investitsiinoi-privablivosti>.

91. Рибачок С. А., Макаренко С. М. Формування оптимального податкового навантаження як основи виплати гідної заробітної плати працівникам підприємств. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: «Міжнародні економічні відносини та світове господарство»*. 2017. № 14/2. С. 99–102. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/14_2_2017ua/14_2_2017.pdf.

92. Савіна С.С. Формування механізму інноваційного розвитку підприємств легкої промисловості: дис. ... канд. екон. наук: 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності). Хмельницький: Хмельницький національний університет, 2016. 286 с.

93. Санто Б. Инновации как средство экономического развития [пер. с венг.]. М.: Прогресс, 1990. 296 с.

94. Сапа Н. В. Інноваційний механізм як фактор досягнення сталого розвитку сучасного українського суспільства. *Гуманітарний вісник ЗДІА*. 2009. Вип. 39. С. 174–183.

95. Сидорова А. В., Анісімова А. В. Дослідження узгодженості інтересів суб'єктів іноземного інвестування: кількісне оцінювання. *Актуальні проблеми економіки*. 2012. № 4 (130). С. 139–147.

96. Синицына Т. А. Оценка эффективности системы управления промышленным предприятием: целевой подход : дис. ... канд. экон. наук : 08.06.01. Одесса, 2008. 187 с.

97. Соколюк К. Ю. Прямі іноземні інвестиції в аграрному секторі економіки: стан та перспективи залучення. *Young scientist*. 2016. № 3 (10). С. 197–206.

98. Соловійова Н.І., Макаренко С.М., Олійник Н.М. Методологічна коректність прогнозного оцінювання параметрів соціально-економічного розвитку регіонів. *Актуальні проблеми економіки*. 2016. № 11 (185). С. 268–277. URL: <http://ekhsuir.kspu.edu/bitstream/handle/123456789/2165/268-277.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

99. Статистичний збірник: Наукова та інноваційна діяльність України. 2018 рік. К.: *Державна служба статистики України*, 2019. 108 с. URL: <http://ukrstat.gov.ua>.

100. Твисс Б. Управление научно-техническими нововведениями [пер. с англ.]. М.: Экономика, 1989. 271 с.

101. Тюха І. В. Соціально-економічний розвиток підприємства: сутність та видові прояви. *Ефективна економіка: Електронне фахове видання*. 2012. № 6. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua>.

102. Уманець Т. В. Оцінка регіонального економічного розвитку України: теорія та практика : монографія. Донецьк: „ВІК”, 2010. 477 с.
103. Умови праці працівників у 2019 році: статистичний збірник. URL: http://ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2020/zb/05/zb_upp_2019.pdf.
104. Фатхутдинов Р. А. Инновационный менеджмент: Учебник [4-е изд.]. СПб.: Питер, 2003. 400 с.
105. Федоренко В. Г. Інноваційна і інвестиційна стратегія України. *Економіка та держава*. 2003. № 8. С. 16–27.
106. Херсонська торгово-промислова палата [Електронний ресурс]. URL: <https://www.tpp.ks.ua/khersonskij-region/ekonomika-regionu.html>.
107. Хучек М. Социально-экономическое содержание инновации на предприятии. *Вестник Московского университета. Серия «Экономика»*. 1995. № 1. С. 62–71.
108. Шарапа І. В., Макаренко С. М., Олійник Н. М. Якість життя населення як індикатор соціально-економічного розвитку регіону. *Таврійський науковий вісник: Науковий журнал*. Херсон, 2011. Вип. 77. С. 345–348.
109. Швайка Л. А. Державне регулювання економіки: Навчальний посібник. К.: Знання, 2006. 435 с.
110. Шульгіна Л. М., Юхименко В. В. Інноваційний розвиток підприємств: формування стратегій: монографія. Нац. техн. ун-т України «КПІ». К.: Univest PrePress, 2015. 212 с. URL: http://management.fmm.kpi.ua/wp-content/uploads/2015/04/Innovatsiyniy_rozvitok_mashinobud.pdf
111. Шумпетер И. А. Теория экономического развития (Исследование предпринимательской прибыли, капитала и цикла конъюнктуры): Пер. с нем. М.: Прогресс, 1982. 453 с.
112. Юринець З. В. Формування інноваційних стратегій: теорія, методологія, практика : монографія. Львів: СПОЛОМ, 2016. 412 с. URL: <http://www.km.lviv.ua/wp-content/uploads/2016/04/Formuvannya-innovatsiynih-strategiy.pdf>.

113. Buiak L. M. Mathematical models of general economic dynamics taking into account clusterization: monograph. Chernivtsi national Unt., 2016. 392 p.
114. Cepel M., Stasiukynas A., Kotaskova A., & Dvorsky J. Business Environment Quality Index in the SME Segment. *Journal of Competitiveness*. 2018, 10(1), 21-40. URL: <http://dx.doi.org/10.7441/joc.2018.02.02>.
115. Cherunilam F. International business: text and cases. New Delhi: PHI Learning Pvt. Ltd. 2010.
116. Edquist C. Systems of Innovation – A Critical Review of the State of the Art. W: J. Fagerberg, D. Mowery, R. Nelson (red.), Handbook of Innovation. Oxford: Oxford University Press. 2004.
117. Ivanová E., & Čepel M. The Impact of Innovation Performance on the Competitiveness of the Visegrad 4 Countries. *Journal of Competitiveness*. 2018, 10(1), 54-72. URL: <http://dx.doi.org/10.7441/joc.2018.01.04>.
118. Makarenko S. M., & Kazakova T. S. Features of Management by Professional and Personal Development of Personnel: The Case of Ukraine. 3rd International Conference on Economic Research: Proceedings Book (Full Texts – Abstracts) (24–25th October 2019 Alanya Alaaddin Keykubat University, Turkey). 2019. P. 143–150.
119. Makarenko S. M., Kaplina Y. O., Kazakova T. S. Individualization of processes for preparation and development of workers. *Економічний вісник університету: збірник наукових праць учених та аспірантів*. 2018. Випуск № 37/1. С. 117–125.
120. Makarenko S. M., Oliinyk N. M., & Kazakova T. S. Improving the method approach to the rating evaluation of employees as professional career development. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2018, vol. 4, no. 5 December, pp. 179–187. URL: <http://dx.doi.org/10.30525/2256-0742/2018-4-5-179-187>.
121. Makarenko S. M., Oliinyk N. M., & Oleksenko Y. A. Improvement the system of management of professional development of personnel: on the case of Ukraine. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2020, vol. 6, no. 4 September, pp. 103–109. URL: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2020-6-4-103-109>.

122. Makarenko S., Kaplina Y., Rybachok S. Current Realities of Enterprise Personnel Training And Development. 9th International Youth Science Forum “Litteris et Artibus” & 14th International Conference «Young Scientists Towards The Challenges Of Modern Technology»: Materials. Lviv, Ukraine: Lviv Polytechnic National University, 2019. P. 172–175.

123. Makarenko S., Oliinyk N., Danko V., & Kaplina Y. (2020). Formation of an Innovative Competitiveness Management System of the Enterprise: On the Case of Ukraine's Healthcare. *Journal of Economics and Management Sciences*, vol. 3, № 1, pp. 1–12. URL: <https://doi.org/10.30560/jems.v3n1p1>.

124. Minimum wages in the EU. Eurostat. Newsrelease. 25/2017- 10 February 2017 [Електронний ресурс] URL: <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/7860532/3-10022017-AP-EN.pdf>.

125. Tyukhtenko N. A., & Makarenko S. M. Economic and mathematic models for staff planning at enterprises of all ownership forms. *Actual problems of economics*. 2016, vol. 1, no 175, pp. 435–442. URL: <http://ekhsuir.kspu.edu/bitstream/handle/123456789/2162/435-442.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

126. Tyukhtenko N. A., Makarenko S. M., Oliinyk N. M. Increasing Competitiveness of the Enterprise by Improving Logistic Strategy of Distribution of Production and Supply of Raw Materials. *Науковий вісник Полісся*. 2018. № 2 (14). Ч. 2. С. 56–63. URL: <http://ir.stu.cn.ua/bitstream/handle/123456789/16950/56-63.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

127. Tyukhtenko N., Makarenko S., Savina G., Oliinyk N., Oleksenko Y., Rybachok S. Managing the Competitiveness of Light Industry Enterprises: the Case of Ukraine. *Regional Formation and Development Studies*. 2020. Vol. 30, № 1. P. 121–133. URL: <http://journals.ku.lt/index.php/RFDS/article/download/2040/pdf>

128. Tyukhtenko, N., Makarenko, S., Oliinyk, N., Gluc, K., Portugal, Ed., & Rybachok S. Innovative development of the regions: cooperation between enterprises and state institutions. *Marketing and Management of Innovations*. 2019, № 3, pp. 354–365. URL: <http://doi.org/10.21272/mmi.2019.3-27>.

Наукове видання

Макаренко Сергій Миколайович

**ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ
ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ
СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОГО
ПІДПРИЄМСТВА**

МОНОГРАФІЯ

ISBN 978-617-7783-99-1

Підписано до друку 01.12.2020 р.
Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Ум. друк. арк. 11,96. Обл. вид. арк. 12,86.
Замовлення №1871.
Наклад 300 примірників

Надруковано з готового оригінал-макету у
книжковому видавництві ФОП Вишемирський В.С.

Свідоцтво про внесення до державного реєстру суб'єктів видавничої справи:
серія ХС № 48 від 14.04.2005 р., видано Управлінням у справах преси та інформації
73000, Україна, м. Херсон, вул. Соборна, 2.
Тел. (050) 133-10-13, (050) 514-67-88
e-mail: printvvs@gmail.com